

POSTANOWIENIE

Dnia 6 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z wniosku M. G.
przy uczestnictwie B. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.
o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie
oświadczenia spadkowego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 6 listopada 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 13 grudnia 2017 r., sygn. akt III Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) nie obciąża skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego na rzecz uczestnika postępowania.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną wnioskodawcy M. G. od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 13 grudnia 2017 r., należy podnieść, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że

w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolę „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący powołał się na oczywistą zasadność skargi, wskazując na naruszenie art. 1019 § 2 k.c. przez jego niezastosowanie. W ocenie skarżącego Sąd drugiej instancji błędnie nie wziął pod uwagę, że wnioskodawca nie miał możliwości ustalenia stanu majątku spadkowego, nawet przy dochowaniu wskazanych przez Sąd czynności.

Oparcie wniosku na przesłance oczywistej zasadności skargi wymaga wykazania przez skarżącego niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka (*prima facie*) bez konieczności pogłębionej analizy zaskarżonego orzeczenia, sprzeczności przyjętej przez Sąd drugiej instancji wykładni lub zastosowania prawa materialnego lub procesowego z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, niepubl., z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, niepubl., z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, niepubl., z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, niepubl. oraz z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, niepubl.). Skarżący powinien zawrzeć w skardze wyodrębniony wywód prawny wskazujący, w czym przejawia się „oczywistość” naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08, niepubl. z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CSK 200/01, niepubl.).

Z art. 1019 § 2 k.c. wynika, że spadkobierca, który pod wpływem błędu nie złożył oświadczenia w przedmiocie przyjęcia spadku, może uchylić się od skutków prawnych niezachowania terminu. W orzeczeniach Sądu Najwyższego przedstawiono wykładnię tej normy prawa materialnego wskazując, że błędem, o którym mowa w art. 1019 § 2 k.c. nie jest nieznanomość przedmiotu spadku

pozostająca w związku przyczynowym z niedołożeniem przez spadkobiercę należytej staranności w ustaleniu rzeczywistego majątku spadkowego. O błędzie co do przedmiotu spadku można mówić wtedy, gdy brak wiedzy o rzeczywistym stanie majątku spadkowego nie jest wynikiem braku staranności spadkobiercy, czy też, mówiąc inaczej, jest on usprawiedliwiony okolicznościami sprawy. Poprzestanie na pozbawionym konkretnych podstaw przypuszczeniu, dotyczącym stanu majątku spadkowego, nie może być uznane za błąd istotny, lecz za lekkomyślność, która nie stanowi podstawy uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia (niezłożenia oświadczenia) woli na podstawie przepisów o wadach oświadczenia woli (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2005 r., IV CK 799/04, OSNC 2006, Nr 5, poz. 94, z dnia 18 marca 2010 r., V CSK 337/09, nie publ., z dnia 1 grudnia 2011 r., I CSK 85/11, nie publ. oraz z dnia 20 listopada 2017 r., IV CSK 28/17, niepubl.). Obszerne uzasadnienie Sądu Okręgowego nie daje podstaw do przyjęcia zgodnie z wywodami wnioskodawcy, że niezastosowanie art. 1019 § 2 k.c. w ustalonych okolicznościach faktycznych sprawy doprowadziło do wydania orzeczenia oczywiście naruszającego prawo.

Z przytoczonych względów orzeczono, jak w sentencji. Sąd Najwyższy nie obciążył skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego, albowiem odpowiedź na skargę nie zawiera jakiegokolwiek uzasadnienia, stąd są podstawy do uznania, że koszty związane z jej wniesieniem nie były kosztami celowej obrony w rozumieniu art. 98 § 1 k.p.c., a w konsekwencji do oddalenia wniosku o ich zasądzenie (art. 102 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.).

jw